

ZRCADLO

Čtvrtletník Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava,
příspěvkové organizace, ročník VIII., číslo 2., červen 2015

NEJEN NOVÉ CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ

Vilka nového chráněného bydlení Čtyřlístku v Bronzové ulici na Slezské Ostravě.

Změny, které nás čekají...

Ke svému konci spějí v těchto dnech rekonstrukční práce v rodinné vilce v Bronzové ulici ve Slezské Ostravě, kde od letošního července začne fungovat nová služba pro klienty Čtyřlístku – chráněné bydlení. Čas velké změny tak čeká na osm klientek z internátního bydlení Domova Barevný svět. Ty už se důkladně připravují na velké stěhování do nového domova v chráněném bydlení.

V domě se zahradou v Bronzové ulici, prošly interiéry dvoupatrové vilky značnými stavebními úpravami. Vzniklo zde pět samostatných pokojů pro osm žen, v každém patře také samostatná koupelna, nechybí ani provozní místnost s pračkou a sušičkou prádla. Do přízemí vilky je situována společná kuchyň s jídelnou, společenskou místností a terasou. Děvčata z internátního bydlení budou muset v novém domově zvládat řadu dovedností nejen v péči o domácnost, ale také si poradit s přípravou základních jídel, snídaní a večeří. Na mnohé z toho, co je nyní čeká, se dlouho připravovaly.

Chráněné bydlení v Bronzové ulici se stane součástí nového zařízení: Chráněného bydlení Čtyřlístek, jehož další část bude tvořit současně Chráněné bydlení Thomayerova. I to bude patřit k několika organizačním změnám, jež Čtyřlístek čekají v nejbližší době: Domov Beruška změní od července svůj název na Domov Jandova, Domov se zvláštním režimem Hladnovská se bude jmenovat Domov Hladnovská. Další změna přijde na konci letošního roku, kdy zanikne služba Stacionář Třebovice a místo ní vzniknou dvě nové: Domov Třebovice a Chráněné bydlení Třebovice.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

Na snímcích: *Pohled na nové chráněné bydlení v Bronzové ulici za zahradní částí domu, na titulní straně jeho průčelí.*

Třebovice rostou do krásy

Investice do vaší budoucnosti
Evropská unie
PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Doslova „ostře sledovaná“ je od počátku letošního roku rekonstrukce budovy Stacionáře Třebovice, který se rychle mění před očima. Jak už jsme o tom přinesli informace v minulých vydáních časopisu Zrcadlo, již v lednu příštího roku

zde vzniknou dvě nové služby: Domov Třebovice a Chráněné bydlení Třebovice. Rekonstrukce je dalším z úspěšných projektů Čtyřlístku, financovaných z evropských fondů prostřednictvím Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Náš snímek zachycuje „stav proměny“ na počátku června letošního roku.

V Ostravě na zkušené...

Čtyřlenná delegace města Ústí nad Orlicí, kterou tvořili dva místostarostové města – pánové Jiří Preclík a Matouš Pořícký, dále vedoucí odboru sociálních věcí města Ústí nad Orlicí, paní Mgr. Ivana Nečekalová, a paní Mgr. Radka Vašková, ředitelka Stacionáře Ústí nad Orlicí, k nám zavítala na návštěvu v pátek 15. května letošního roku. Hosté se u nás zajímali především o to, jaké projekty se nám v posledních letech podařilo

realizovat s pomocí evropských fondů a v čem také spočívá úspěšnost našich projektů. Hosté se ve Čtyřlístku setkali s ředitelem organizace, PhDr. Svatoplukem Aniolem, který je podrobně seznámil s našimi transformačními změnami, jež úzce souvisejí s realizovanými projekty, financovanými z evropských fondů prostřednictvím Regionálního operačního programu Moravskoslezsko.

Text a foto: (rw)

Záběr z jednání delegace z Ústí nad Orlicí v pracovně ředitele organizace, PhDr. Svatopluka Aniola.

Návštěva amerického Rotary klubu

Na krátkou návštěvu k nám zavítala v pátek 15. května také čtyřlenná delegace členek jedné z regionálních poboček amerického Rotary klubu z Pensylvánie, vedená paní Theresou Cullen, marketingovou a projektovou manažerkou. Dámy se zajímaly o činnost českých neziskových organizací a jeden den svého pobytu v Ostravě věnovaly setkání se členy občanského sdružení Bílá holubice, které jim představilo výsledky své umělecké práce se zdravotně postiženými lidmi. U nás ve Čtyřlístku se mladé Američanky zajímaly o to, jak se s hendikepovanými lidmi pracuje v podmínkách pobytového zařízení sociálních služeb financovaných z veřejných zdrojů. Zasvěcenou průvodkyní jim při tom byla paní Bc. Dagmar Drobíková, vychovatelka Domova Barevný svět (na snímku vlevo).

Text a foto: (rw)

Pestrý Den otevřených dveří Čtyřlístku

Náš letošní jarní Den otevřených dveří Čtyřlístku, který se uskutečnil ve čtvrtek 28. května, byl opravdu pestrý a plný nečekaných překvapení. Kromě téměř stovky návštěvníků z řad veřejnosti, studentů odborných škol, odborníků z oblasti sociálních služeb, bývalých kolegů, spřátelených organizací, občanských sdružení a jiných institucí, zavítala do našich sociálně terapeutických dílen Centra pracovní činnosti v Ostravě-Kunčičkách a do Domova Barevný svět také Česká televize s redaktorkou Terezou Krumpholzovou.

Zajímala se hlavně o to, jak se klienti Čtyřlístku připravují na přechod do nového chráněného bydlení v Bronzové ulici a v brzy také v Třebovicích a na nové životní podmínky, jež je tam budou čekat. Reportáž přinesla poměrně plastický obraz toho, jak vypadá život klientů ve stávajících podmínkách a co všechno je čeká v blízké budoucnosti. Vedoucí stravovacího provozu Stacionáře Třebovice, paní Annu Lištvanovou, která má v současné době dočasný „azyl“ spolu s dalšími zaměstnanci a klienty Stacionáře Třebovice v Domově Barevný svět, zastihla televizní kamera v jedné z kuchyněk, kde spolu s klienty

„trénovala“ přípravu oběda. Toho samozřejmě využila i paní redaktorka Krumpholzová, aby paní Lištvanovou i klienty důkladně vyzpovídala (na snímku nahoře). Reportážní záznam ze Čtyřlístku odvysílala Česká televize ještě tentýž den v Událostech v regionech na kanálu ČT 2.

Milé a nečekané překvapení připravili na tento den našim klientům z Domova Barevný svět Zdravotní klauni – paní Radka Blatná, Lucie Matyášová a pan Jan Kyncl (na snímku dole), kteří k nám přijeli se dvěma objemnými kufry a veselým představením, nazvaným Kutálka.

Klienti jedné z rodinek Domova Barevný svět měli možnost aktivně se zapojovat do jejich klauniády plné hudby a veselí, což v nich vzbuzovalo velké nadšení. Rozhodně na toto setkání ještě dlouho nezapomenou a my se budeme těšit na další návštěvu Zdravotních klaunů. Každopádně alespoň pro Domov Barevný svět to byl hodně pestrý Den otevřených dveří...

Text a foto: (rw)

=====

Návštěva členů sociální komise ve Čtyřlístku

Členové komise sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti, jež je poradním orgánem Rady města Ostravy, vedené jejím předsedou, panem Mgr. Michalem Mariánkem, zavítali ve středu 24. června do naší organizace. V doprovodu ředitele organizace, PhDr. Svatopluka Aniola, manažerky pro transformaci Mgr. Šárky Matyáškové a manažera kvality Bc. Lukáše Křupalý, si prohlédli Domov na Liščině, který v nejbližších letech čekají velké změny. V souvislosti s transformačními projekty v naší organizaci se zajímali především o životní podmínky našich klientů v Domově na Liščině a zavítali také do dvou chráněných bydlení Čtyřlístku - v Martinově a v Thomayerově ulici v Ostravě-Vítkovcích. Stranou jejich zájmu nezůstala ani vilka v Bronzové ulici na Slezské Ostravě, která v té době již byla připravena přijmout své nové obyvatelky – klientky Domova Barevný svět, jež v ní od července najdou nový domov v chráněném bydlení.

Foto: LUKÁŠ KŘUPALA

LIDÉ LIDEM 2015

Také v letošním roce patřil poslední červnový čtvrtek již osmému ročníku přehlídky sociálních služeb a souvisejících aktivit pod

názvem Lidé lidem. Ve spolupráci s příspěvkovými organizacemi města, poskytujícími sociální služby, pořádá přehlídku statutární město Ostrava tradičně na Masarykově náměstí v centru Ostravy. Ani letos přitom nechyběl náš Čtyřlístek se souborem Rytmy, jenž se v bohatém odpoledním programu rozhodně neztratil a sklídl bouřlivé ovace publika.

Během dne voněla na náměstí čerstvá káva z pojiždné kavárny Mental Café, kde po celý den obsluhovali naši klienti. Tím spíš nemohl kávovému osvěžení odolat ani náš pan ředitel, který samozřejmě přišel povzbudit naše účinkující Rytmy... Své zastoupení jsme měli letos poprvé v informačním stánku města Ostravy, kde nacházeli kolemjdoucí bohaté informace o poskytovaných sociálních službách. O Čtyřlístku ochotně informovala všechny zájemce naše kolegyně, sociální pracovnice Iveta Skoumalová, DiS. (na snímku vlevo), jež se svého nečekaného nového poslání zhostila s úsměvem na tváři a jak se zdálo, nová role ji docela těšila...

(rw)

Transformace

MLUVITI STŘÍBRO, MLČETI ZLATO...?

Alternativní komunikace jako cesta k porozumění

Slyší, ale nemluví, nebo neslyší a také nemluví. Jsou po mozkové obrně, mají těžké vývojové vady v kombinaci s mentálním postižením... A přesto také oni cítí, vnímají, mají své tužby a přání. Jsou však uvězněni v krunýři svého postižení. Osamělí, izolovaní „cizinci“ uprostřed světa, který jim nemůže anebo nechce porozumět. Takové pocity nepochybně mají anebo mohou mít stovky, možná tisíce lidí se zdravotním postižením, ať již vrozeným nebo získaným po úrazech, nádorových nebo degenerativních a dalších onemocněních...

Na tento problém narazili také pracovníci ostravského Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením, když se v rámci svého projektu Podpora procesu transformace v organizaci Čtyřlístek začali intenzivně připravovat na transformační změny. Protože se chtěli vyhnout případným neuváženým anebo chybným krokům, na nichž mnohdy závisí spokojenost klientů, o něž pečují, chtěli nejdříve „zmapovat“ jejich možnosti, zájmy a přání pomocí „analýzy potřeb“ a z těch pak vycházet při plánování dalších změn. Právě „analýza potřeb“ však v plné nahotě ukázala na jeden obrovský, dosud málo vnímaný problém, a to na obtíže komunikace s těžce postiženými klienty. Ano, mnozí zaměstnanci, kteří jsou s takovými lidmi v každodenním kontaktu, jsou již schopni rozeznat jejich nálady nebo pocity podle výrazu tváře nebo gest. Ale skutečná přání? Ani náhodou. Tak padlo rozhodnutí, že je nezbytně třeba začít s intenzivní přípravou zaměstnanců na augmentativní a alternativní komunikaci, pro niž se používá zkratka „AAK“.

V rámci transformačního projektu Čtyřlístku přijala pozvání ke spolupráci specialistka na augmentativní a alternativní komunikaci, paní Mgr. Bohdana Herzánová, která zde vedla několik seminářů a pomáhala také s výběrem prvních klientů, s nimiž se začalo pracovat podle metod AAK. Mezi prvními absolventkami seminářů, jež s velkým zájmem začaly tuto metodu uplatňovat, byly vychovatelky Čtyřlístku, paní **Mgr. Soňa Barochová** (na snímku s klientkou vpravo) a **Mgr. Simona Franzová**. Obě také došly k poznání, že právě díky této metodě lze dosáhnout pozoruhodných a zcela nečekaných výsledků v práci s klienty.

Co vlastně v této souvislosti představují pojmy „augmentativní“ a „alternativní“? „Slovo ‘augmentativní komunikace’ znamená

rozšiřující a doplňující způsob komunikace, zatímco 'alternativní komunikace' zcela nahrazuje řeč," vysvětluje paní Mgr. Soňa Barochová, která se metodou AAK začala v Domově Barevný svět zabývat loni v červenci.

„Pokusy začít s alternativní komunikací, se u nás objevily už dřív. Ale dělo se tak 'celoplošně', což samozřejmě nemůže vyhovovat všem. Díky seminářům paní Herzánové nyní přistupujeme ke klientům velmi individuálně a hledáme vždy ten nejhodnější způsob komunikace, který lze vést podle několika systémů, a to jak s pomůckami, tak bez nich.

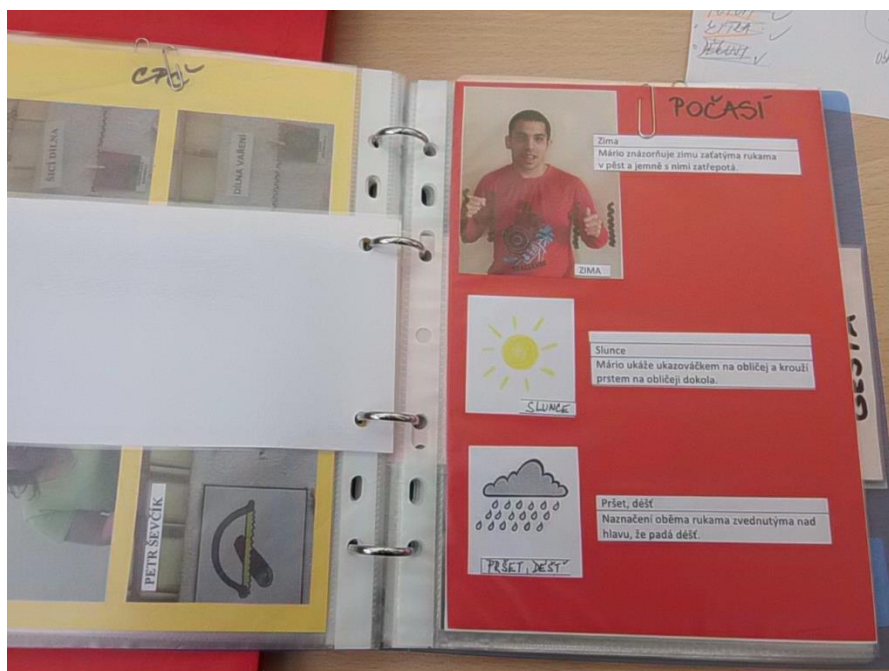
Vždycky jsme se snažili používat nějaké alternativní metody, ale nikdy ne ve spolupráci s odborníkem, systematicky a pod dohledem, což je velmi důležité. Nyní budou v této oblasti proškoleni všichni naši zaměstnanci, aby se co nejlépe seznámili s metodami AAK,“ pochvaluje si paní Simona Franzová (na snímku vpravo).

Někteří klienti mají samozřejmě svá přirozená gesta nebo výrazy tváře, z nich dokáže „číst“ každý zaměstnanec, jenž s nimi delší dobu pracuje. Ale horší je to s těmi nově přichozími, kteří ještě potřebnou zkušenost nemají. Proto se obě vychovatelky chopily fotoaparátu a začaly fotografovat a popisovat gesta jednotlivých klientů, s nimiž se pracuje. Výsledky se dostavily brzy.

„Velmi důležitá je diagnostika klienta,“ vysvětluje paní Soňa Barochová. „Nejdříve tedy musíme zjistit co nejvíc informací o klientovi – jaký je jeho celkový zdravotní stav, zda dobře vidí, slyší, zda rozumí řeči nebo jestli je schopen nápodoby. Důležitý je také oční kontakt, který nám může napovědět, zda je klient schopný se na něco soustředit. A samozřejmě, s pomocí diagnostiky se také pokoušíme zjistit další významné věci, jako jsou zájmy a potřeby, nálady, jež jsou důležité při výběru toho, co má klient rád, což je zároveň i silný motivační prvek, anebo také jaké je jeho rodinné zázemí... Podle toho se pak snažíme učit klienty gesta, s jejichž pomocí mohou vyjadřovat svá přání. Velkou roli hraje právě motivační prvek, aby měl klient radost, když se něco povede anebo když je jeho výběr v souladu s tím, co ho těší. Důležitý je i věk klienta, protože od toho se také odvíjejí jeho zájmy.“

„Právě díky tomu, že se personál naučil rozumět tomu, co chce klient vyjádřit, se podstatně snížila jejich agresivita,“ dodává paní Simona Franzová. „Největší úspěch jsme díky AAK zaznamenaly u jedné z našich klientek, Aničky, jež dříve byla zvyklá mechanicky listovat časopisy, aniž by vnímala jednotlivé obrázky. Vytvořily jsme pro ni album, do něhož jsme vložily fotografie její maminky, na niž je hodně fixovaná, zaměstnanců a spolubydlících. Anička si album rychle oblíbila a naučila se rozeznávat (a poznávat) jednotlivé tváře. Pak jsme její poznání začaly rozšiřovat: k albu přibyly obrázky jednotlivých jídel nebo věcí, jež si oblíbila a z nichž si nyní dokáže vybírat. Dnes už Anička běžně listuje časopisy a umí sledovat obsah jednotlivých obrázků.

Někteří klienti také mají třeba své

oblíbené televizní pořady, ale nejsou schopni vyjádřit, na co by se chtěli dívat. Vytvořily jsme tedy pro ně kartičky s názvy jejich oblíbených pořadů a díky tomu si mohou říct, na co se chtějí dívat. Zhotovily jsme rovněž komunikační sešity, které si klienti vozí s sebou do sociálně terapeutických dílen a do kreativního ateliéru, aby jim zaměstnanci anebo další klienti lépe rozuměli.

Někdo se díky metodám AAK i "rozmluví", ale ne u všech je takový úspěch možný. Cílem je, aby klient mohl vyjádřit své pocity a potřeby. Vzájemná komunikace se dá stále rozvíjet," říká s přesvědčením Simona Franzová a pokračuje:

„Augmentativní a alternativní komunikace má velmi pozitivní vliv na psychiku klientů, ale je třeba vynaložit hodně úsilí k tomu, abyste vůbec pochopili, co u klienta znamená 'ano', a co 'ne', natož abyste se dobrali k tomu podstatnému. Je proto třeba postupovat krůček po krůčku, chce to hodně trpělivosti. Což je velmi náročné a občas vyčerpávající, na druhou stranu, když se dostaví úspěch i velmi motivující. Jsem však hluboce přesvědčená, že soustavné vzdělávání personálu v oblasti AAK je hodně důležité, měli by je podstoupit všichni zaměstnanci, protože do budoucna to usnadní život nám všem – jak klientům, tak personálu.“

První konzultace o metodě AAK se ve Čtyřlístku uskutečnila loni v červenci, kdy byli vybráni první tři klienti, s nimiž se touto metodou začalo pracovat. Do dnešního dne jich je celkem sedm a přitom v organizaci je minimálně šedesát dalších, s nimiž by bylo třeba touto metodou pracovat, protože nekomunikují anebo komunikují echolalicky (tj. opakují větu po druhém člověku...), takže není jisté, zda skutečně vyjadřují své VLASTNÍ přání.

„Je to 'běh na dlouhou trať', ale každý úspěch je pro zaměstnance velmi povzbuzující, pokud v sobě také nacházejí dostatek trpělivosti a vytrvalosti v každodenní, soustavné práci s klienty. Vždyť vžijeme-li se do jejich situace, pochopíme, jak se každý člověk, jenž nemůže vyjádřit své pocity a přání, musí cítit osaměle, jak rychle ztrácí sebevědomí a pak se ani nemůžeme divit, chová-li se vůči svému okolí nebo i vůči sobě samému agresivně. Obrovskou a povzbudivou výhodou je, že na práci metodou AAK není pozdě v žádném věku,“ uzavírá paní Simona Franzová.

Ona sama patří k těm, kteří metodě AAK zcela propadli a spolu se svými kolegyněmi hledá stále nové možnosti a způsoby, jak se co nejvíce přiblížit klientům, jaké techniky či pomůcky využívat. Jsou přesvědčené, že bez vzájemné spolupráce nelze dosáhnout dobrých výsledků, ale to ostatně platí všude tam, kde se pracuje s lidmi. Sociální služby v tomto směru nejsou žádnou výjimkou.

Moje maminka vždycky říkala: „Mluvití stříbro, mlčetí zlato“. Jak je vidět, existují však výjimky, kdy toto pravidlo rozhodně neplatí.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

/Rozšířený původní článek pro odborný časopis *Rezidenční péče* č. 2/2015/

Na snímku nahoře:

Paní vychovatelka Simona Franzová s Aničkou, klientkou Domova Barevný svět, nad jedním z jejich fotografických alb.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

POHLEDY JINAM...

Poučení, inspirace a jiné zkušenosti – to všechno obnášejí stáže našich zaměstnanců absolvované u poskytovatelů sociálních služeb v nejrůznějších částech naší republiky, tedy především tam, kde už organizace prošly transformačními změnami a mají nám v tomto směru co nabídnout. Naši zaměstnanci každý měsíc pravidelně vyjíždějí na stáže do jiných zařízení, jak o tom přinášíme průběžně informace v našem časopise. Také letos v červnu navštívili domov pro osoby se zdravotním postižením (dále DOZP) a chráněné bydlení Harmonie v Krnově a v Městě Albrechtice, Centrum sociálních služeb (CSS) ve Stodu u Plzně a Domov na rozcestí ve Svitavách. O své dojmy ze stáží ve Stodu a ve Svitavách se s námi podělila manažerka pro transformaci naší organizace, paní Mgr. Šárka Matyášková.

O tom, jak probíhaly transformační proměny v Centru sociálních služeb ve Stodu u Plzně, u nás několikrát přednášel jejich přímý účastník, vedoucí úseku sociálních služeb této organizace, pan Mgr. Radek Rosenberger. Jaké byly vaše vlastní dojmy?

V Centru sociálních služeb ve Stodu pobývalo osm zaměstnanců Čtyřlístku ve dnech 8. – 9. června a v rámci stáže jsme měli možnost shlédnout „původní ústav“, kde ze 190 klientů (nyní se kapacita stabilizovala na 170 klientech) žije již jen 32 klientů. Tady se také odehraje poslední etapa transformace ve Stodu, kde už jen čekají na nejnovější výzvy z regionálních operačních programů. Prohlédli jsme si také chráněné byty v nově postaveném pavlačovém domě, kde jsme navštívili i jejich vlastní pekárnu s prodejnou, denní aktivity pro klienty, bydlení na zrekonstruovaném statku a starší domy v rekonstrukci.

Letos v dubnu se osmnáct klientů přestěhovalo do tří nových domků po 6 obyvatelích s nejvyšší mírou podpory, kde jsme si se zájmem prohlédli jednotlivé zcela samostatné domácnosti a rodinný způsob bydlení. Ve Stodu tak mají celkem třicet chráněných bytů, o něž se stará šest asistentů a již zmíněný malý DOZP s domácnostmi nejvýše pro 6 klientů v jednom domě. Transformace v této organizaci trvá již desátým rokem a z vlastních zkušeností nám doporučili, abychom se v rámci transformace nepouštěli do staveb větších domů pro tři domácnosti a osmnáct klientů, které by opět připomínaly spíše ústav, než domov...

Daří se ve Stodu zajišťovat klientům pracovní příležitosti?

Daří. Jsou to především drobné pracovní příležitosti na dohodu pro ty klienty, kteří chtějí a mají schopnost pracovat – na statku, na poli anebo v jejich vlastní pekárně a kavárně.

Jaká je zdejší skladba zaměstnanců a jaké jsou jejich povinnosti?

V organizaci 130 zaměstnanců, kteří mají na starosti 170 klientů. V domácnostech pracují pracovníci v sociálních službách a tzv. paní domácí. Několik domácností v dané lokalitě řídí oblastní vedoucí. Zdravotní sestry jsou zde pouze čtyři – tolik, kolik uhradí pojišťovna. Poskytují péči a podávání léků klientům s nejvyšší mírou podpory, ostatní klienti si pod dohledem zaměstnance berou léky sami z dávkovačů připravených zdravotní sestrou. Vychovatele tady nemají žádné. Není tu ani prádelna, klienti si perou v domácnostech: pere pračka, pomáhají uživatelé, nádobí myje myčka... zkrátka jako doma. Úklid si také zajišťují klienti sami. Většina se to naučila, i když dříve tolik pracovat nemuseli. Návěkem se to však naučili a co nezvládají, s tím pomáhají zaměstnanci. Údržbáře, pokud mají, pak na dohodu a na příležitostné práce. Na odborné práce si sjednávají domluvené odborníky. Vzhledem k tomu, že si jednotlivé domácnosti zajišťují vše samy, není nutné uměle vyhledávat klientům jiné aktivity, aby se přes den „unavili“ a v noci spali.

Stravu pro ty klienty, kteří dosud žijí v původní „ústavní“ budově, zajišťuje zdejší stravovací provoz, ale mohou sem docházet i klienti z chráněných bydlení, pokud o to stojí. Do domácností, kde žijí klienti s nejvyšší mírou podpory, dovážejí jídlo od kvalitního dodavatele, jenž nabízí výběr z pěti druhů jídel včetně diet. V domácnostech se střední mírou podpory si oběd občas zajistí od vybraného dodavatele nebo si uvaří sami, podle dohody spolubydlících.

Nové zaměstnance přijímají ve Stodu již s řídicím průkazem, dva roky předem si vytypovali zaměstnance, kteří měli schopnosti i zájem pracovat jako paní domácí nebo oblastní vedoucí a připravovali je na jejich novou práci s většími kompetencemi, ale také s větší zodpovědností, schopností zvládat práce na PC a hospodaření s finančními prostředky.

Čím vás zaujal Domov na rozcestí ve Svitavách?

V Domově na rozcestí zahájili transformaci v roce 2010 z vlastní iniciativy. V současné době zde žije 130 klientů, z nichž pouze 42 zůstalo (zatím) v původním velkém zařízení, jež se prostorově stále zmenšuje. Uvolněné prostory přenechává město k dispozici sousedícímu domovu pro seniory. V současné době bydlí většina klientů Domova na rozcestí v pronajatých bytech v běžné panelové zástavbě. Žijí zde i lidé s nejvyšší mírou podpory s patřičným personálním zajištěním. Jiní klienti bydlí v pronajatých rodinných domech nebo v domě, který patří organizaci. Domácnosti jsou malé – pro čtyři, maximálně šest klientů. Domov na rozcestí provozuje jako doplňkovou činnost kavárnu, kde zároveň prodávají své výrobky (textil, keramiku, svíčky ad.). V kavárně pracují klienti domova, ale také je zaměstnávají v jednotlivých zařízeních na pomocné práce v kuchyni, v údržbě nebo

na vrátnici, dvanáct klientů pracuje ve firmě, kde plní igelitové sáčky hoblinami, jež slouží jako podestýlka pro drobná zvířata. Stravování tady mají vlastní: někde se jídlo rozváží do bytů, většinou ale docházejí klienti do jídelny na jídlo sami i z okolních chráněných bytů a DOZP. Snídaně, svačiny a částečně i večere si zajišťují sami a o víkendech vaří sami. Stravování poskytují také veřejnosti, která má možnost odebrat obědy buď do jídelny anebo se najíst přímo v jídelně domova. Domov na rozcestí má vlastní prádelnu, i když klienti žijící v bytech a domcích mají k dispozici pračky. Veškerý výdělek z doplňkové činnosti ponechává zřizovatel (kraj) domovu, který jej zčásti rozděluje na odměny zaměstnancům a větší část pak přechází do rezervního fondu domova. Zaměstnávají zde pět zdravotních sester, které si chtějí ponechat, i když si na ně úhrady od pojišťovny nevydělají. Sestry poskytují zdravotní péči uživatelům s nejvyšší mírou podpory, ale také pomáhají na odděleních pracovníkům v sociálních službách a zajišťují provozní technické záležitosti jednotlivých zařízení přes den i během nočních služeb. Pro uživatele v bytech a menších domovech chystají léky na týden dopředu do dávkovačů, a tam je uživatelům s podporou podávají pracovníce v sociálních službách.

V budově kavárny byly v patře „startovací byty“ jako příprava klientů na chráněné a podporované bydlení, ale ty nyní již nepotřebují, a proto sem stěhují z velkého DOZP aktivity pro klienty. Každý z nich má například ráno nějakou povinnost, práci nebo na část dne aktivity v dílnách zařízení. V kavárně chtějí vybudovat z jedné uvolněné místnosti salonek pro případné oslavy narozenin apod. Zařízení zároveň poskytuje odlehčovací služby, na něž mají čtyři místa, která chtějí dále rozšířit, protože zájem o tuto službu je vyšší než umožňuje její kapacita. A jen pro zajímavost: Domov na rozcestí vydává, podobně jako my, interní časopis s názvem Čtyřlístek, kde mimo jiné přináší informace o narozeninách klientů a také se na jeho stránkách loučí s klienty, kteří zemřou...

Ptala se: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Události

KONCERT NA PODPORU OSOB S AUTISMEM

Populární hudební skupina Rytmý, kterou pod vedením paní Libuše Gajdové tvoří klienti několika zařízení Čtyřlístku, se stala součástí koncertu na podporu osob s autismem, jenž se uskutečnil v sobotu 11. dubna ve Foru Nová Karolina. Pořadatelem koncertu i dalších dubnových aktivit, spojených s celosvětovým Mezinárodním dnem autismu, jenž připadá na 2. dubna, byl denní stacionář pro děti a mládež s kombinovaným postižením Mikasa.

Tříhodinového charitativního koncertu na podporu osob s autismem, se kromě naší skupiny Rytmý zúčastnili také posluchači Lidové konzervatoře a Múžické školy v Ostravě a rock-popová kapela s prvky funkky rytmu a folkloru MyschakBand. Naše Rytmý, jež koncert zahajovaly, postupně přilákaly na schodiště velké dvorany Fora Nová Karolina desítky návštěvníků nákupního centra nešetřících potleskem a ovacemi. V publiku nechyběli ani

četní klienti a zaměstnanci Čtyřlístku, rodiče a přátelé našich klientů, kteří také přišli povzbudit účinkující na koncertním pódiu.

Pěkný ohlas na vystoupení skupiny Rytmus přišel na naši adresu od paní Barbary Havláskové, jež také pomáhá v jednom ze zařízení Čtyřlístku jako dobrovolnice. Napsala nám: „V sobotu jsem navštívila koncert v obchodním centru Nová Karolína na podporu osob s autismem. Mám pětiletého chlapečka, který autismus má. Byla jsem mile překvapena vystoupením vašich klientů spolu s Libuškou Gajdovou. Víím, jak nelehký je to úkol sladit vše dohromady, aby se to líbilo, aby to znělo, prostě aby to bylo fajn... Bylo to opravdu nádherné, věděla jsem, že to ani jiné být nemůže, už jsem párkrát vystoupení skupiny Rytmus zažila. Spíš jsem Vám chtěla napsat reakce okolí, které jako laik, neví... Babičky plakaly, maminky jen kroutily hlavou jak úžasné je, že takoví lidé, kteří mají nějaký handicap, umí tak báječně pobavit lidi kolem, jejich děti a zpříjemnit sobotní odpoledne. Přeji Vám spoustu úspěchů a hezký den.“ Nepochybně však všichni byli rádi, že mohli podpořit tuto akci ve prospěch dětí i dospělých postižených autismem.

Text a foto: (rw)

První rok pojízdné kavárny Mental Café

Letos v dubnu to byl právě rok, kdy zahájila svůj pravidelný provoz pojízdná kavárna Mental Café na nejrůznějších místech v Ostravě. S malou neskromností a velkou hrdostí se rádi pochlubíme, co se nám za uplynulý rok podařilo. Přes nepřízeň městské vyhlášky a díky vstřícnosti zástupců města, jsme loni v dubnu vyjeli do ulic a prodávali kávu na Prokešově náměstí před novou radnicí. Mezi prvními, kteří stáli u pojízdného vozíku s výbornou kávou, bylo několik klientů Čtyřlístku z Domova Barevný svět, Domova na Liščině a z chráněného bydlení – Dáša Ďurišová, Iveta Horváthová, Kamila Levá, Jirka Mucha, Kamil Mitáš, Michal Čuda, Jirka Červeňák a Jirka Šimíček, k nimž se postupně připojovali další „kavárníci“. Již v červnu jsme se účastnili několika veřejných akcí na Masarykově náměstí.

V červenci už bylo možné zahlédnout nápis „Mental Café“ na Festivalu v ulicích za podpory našeho partnera Arcelor Mittal a na festivalu Colours of Ostrava s podporou našeho dalšího partnera - multižánrového centra Cooltour. Od poloviny července do první třetiny srpna si mohli naši výbornou kávu z rodinné pražírny Laura Coffee vychutnat i návštěvníci Shakespearovských slavností v Ostravě na Slezskoostravském hradě, a to díky organizátorům ze společnosti PaS de Theatre. Ve druhé polovině srpna jste nás mohli potkávat opět před radnicí na Prokešově náměstí.

Pak už pomalu začínal podzim, kdy se pojízdné kavárny většinou ukládají k „zimnímu spánku“. Ne však Mental Café. Díky elánu a chuti do práce naší obsluhy, klientů ostravského Čtyřlístku, jsme náš provoz nepřerušili a zásluhou další společensky odpovědné společnosti CTPark Ostrava se nám podařilo na celou zimu zaparkovat v „teple“ nové budovy IQ parku v blízkosti centra města, kde nám bylo umožněno prodávat vždy část každého měsíce až do Vánoc.

Mezi tím jsme prodávali kávu také na partnerských akcích společnosti Arcelor Mittal, Coolturu nebo třeba v ČEZ Aréně při lední show Jen počkej, zajáci! Již podruhé jsme byli součástí loňské předvánoční charitativní akce Advent plný andělů jako jediní prodejci kávy, prodávali jsme na adventním koncertu Jarka Nohavici a občanského sdružení Bílá holubice, potěšili jsme svou kávou posluchače live koncertů Českého rozhlasu Ostrava a poslední akcí v roce 2014 bylo firemní setkání pro partnery a zaměstnance společnosti Vítkovice v ostravském Gongu.

Když se přehoupl rok 2014 do roku 2015, přemýšleli jsme, co bude dál, než začne zase krásné teplé počasí a budeme moci „vyjet do ulic“. Leden byl tedy měsícem plánování, údržby a vylepšování našeho vozového zázemí, hledáním nové obsluhy, a to nejen z řad klientů Čtyřlístku, ale také supervizorů, kteří zaučují a pomáhají při každodenní práci naší milé obsluze.

V únoru a březnu jsme se „rozehřáli“ na několika menších i větších akcích v Ostravě a jejím okolí, např. na Ostravském knižním veletrhu či divadelní přehlídce v Odrách, abychom zjistili, že naše káva lidem chutná a rádi se pro ni a za námi vracejí. V březnu jsme opět prodávali v budově IQ parku Ostrava a koncem měsíce jsme se přesunuli na prozatím nejnovější stálé prodejní místo v budově CTParku, tentokrát však v průmyslovém areálu v Ostravě – Hrabové.

Jaká je tedy naše celoroční bilance? Pravidelně pro nás pracuje devět klientů Čtyřlístku s mentálním postižením na dohodu o provedení práce a brigádnícky se u nich střídá také prozatím pět až šest supervizorů - mladých lidí, kteří kromě radosti z prodeje kávy vnímají jako přínosnou a oboustranně obohacující také možnost pracovat ve společnosti našich milých „kavárníků“.

Velkou radostí a úspěchem je to, že každý měsíc stále přibývá odpracovaných hodin a s nimi také roste měsíční mzda našich klientů, pro něž je to mnohdy první a jediná skutečná výplata, jakou kdy dostali.

Chod kavárny zabírá stále více času, přibývá akcí a aktivit, jež je třeba kolem kavárny zařídit. Od 1. května máme také svého prvního stálého zaměstnance – supervizorku, která kromě práce s klienty, přípravy jejich individuálních plánů a pracovního harmonogramu, zajišťuje i plynulý chod kavárny, tj. zásobování, plán akcí, obměnu nabídky a přímo reaguje na poptávku našich zákazníků. Je to mladá absolventka, jež s námi jako dobrovolnice pracuje již více než půl roku a nyní se nám podařilo získat pro ni dotaci z Úřadu práce na vytvoření nového pracovního místa.

Přestože jsme zatím stále ještě z velké části závislí na dotacích a podpoře partnerů, věříme, že by časem mohla být kavárna z větší části

soběstačná. Zisk však zatím není naší prioritou, resp. nutností, a proto se můžeme zúčastnit mnoha akcí, na něž jedeme prodávat a sami se vlastně stáváme jejich podporovateli. A přestože dosahujeme i zisku, zvláště když se dostaneme na větší komerční akci s velkým počtem návštěvníků, dál vydělané peníze „investujeme“ na podporu nejrůznějších aktivit.

Možná to zní trochu bláznivě, ale podporovaný a dotovaný podnik Mental Café se sám stává sociálně smýšlejícím. Tedy ne „podnik“, ale lidé v něm. Na přelomu let 2014 a 2015 jsme ze zisku kavárny podpořili částkou kolem patnácti tisíc korun natáčení krátkého hraného filmu The Line, který je prvotně určen pro mezinárodní filmový festival Mental Power Prague Film Festival. Tento soutěžní festival

prezentuje krátké hrané filmy, jejichž hlavními protagonisty jsou lidé s mentálním a kombinovaným postižením. Někteří naši obsluhující si ve filmu také tak trochu zahráli.

Skvělý nápad dostala naše (dnes již zaměstnankyně) supervizorka Lucka, která se rozhodla, že „dýška“, jež dostáváme od našich zákazníků, investujeme také na dobrou věc. A tak jsme se dne 9. dubna letošního roku stali prvními adoptivními rodiči gazely perské v ostravské Zoo. Takže, když si u nás koupíte kávu a necháte nám nějaký ten drobný peníz navíc, stanete se i vy tak trochu adoptivním rodičem této krásné gazely.

Zatím jsme však stále na začátku naší cesty na kolečkách, ale už dnes máme další vize, jak činnost Mental Café rozšiřovat a jednou třeba dospět i ke kamenné kavárně. Ať už se vše vyvine jakkoliv, jisté je, že dobrou kávu si lidé rádi koupí kdykoliv, kdekoliv a od kohokoliv.

Všem partnerům a zákazníkům děkujeme za první rok naší činnosti.

IVANA MARTÁKOVÁ

zakladatelka pojízdné kavárny Mental Café

VÝLET VLAKEM: JDE TO I S VOZÍČKY!

Pro dubnový výlet vlakem do Českého Těšína jsme se rozhodli z prozaických důvodů: jezdí tam nízkopodlažní vlak Elefant. Jedete-li totiž na výlet s vozíčkáři, pak nabývá otázka „jak se tam dostaneme“ zásadního významu. Iniciátorem výletu byl náš klient Aleš Strnadel. Jednou jsme si spolu povídali o vlcích a Aleš překvapil svou znalostí železnic i nádraží. „Pojedeme na výlet vlakem,“ napadlo mě a ve spolupráci s kolegyněmi jsme výlet naplánovaly a uskutečnily. Bohužel, Aleš s námi nakonec do Těšína nemohl, protože ho oslabil zákeřný jarní virus, a tak jsme místo něj museli vzít náhradníka z jiné rodinky. Nepochybuji ale o tom, že na další vlakový výlet už pojedeme i s Alešem.

V den D – 16. dubna, jsme vyrazili na stanici Ostrava-Stodolní. Z rodinky 1A Domova Barevný svět s námi jeli Martin Uhlíř, Robert Sloboda a z rodinky 1C Blahoslav Jáně. Klienty samozřejmě doprovázely kolegyně z Domova Barevný svět - Veronika Jalová, Monika Mochová a Michaela Trnková. Protože jsme si rezervovali cestu u Českých drah předem, železničáři o nás už věděli a byli připraveni pomoci nám s nástupem do vlaku. Díky tomu se naše velké obavy, že cestovat vlakem s vozíčkáři bude náročné, rychle rozptýlily. Klienti si cestu vlakem užívali a my ostatně také. K dobré náladě přispívalo i krásné slunečné počasí.

Po příjezdu do Českého Těšína nám poněkud vyhládklo a tak jsme se vydali do centra města nejen na prohlídku, ale také na oběd. Blízko radnice jsme našli velmi útulnou pizzerii se zahrádkou. Kluci si objednali pizzu a nealkoholické pivo. Obojí si vychutnávali s entuziasmem pravých gurmánů. Ostatně my

zaměstnankyně jsme nijak nezaostávaly a s chutí jsme si vychutnávaly lahodné jídlo. Po zkušenostech s některými gastronomickými zařízeními, jejichž zaměstnanci ne vždy dokáží projevit empatii vůči lidem se zdravotním znevýhodněním, musíme vychválit obsluhu pizzerie, která se chovala velmi vstřícně a ochotně.

Po dobrém jídle jsme vyrazili za poznáním, protože nejen pizzou a pivem živ je člověk. Navštívili jsme nedaleké regionální muzeum, kde nám příjemná paní průvodkyně vyprávěla příběhy z historie slezského Těšínska. Prohlédli jsme si zbraně, kroje, nábytek i fragmenty z minulosti velmi vzdálené.

Po prohlídce muzea jsme se vydali na cestu do zahraničí. Tedy konkrétně do polského Cieszyna. Stačilo přejít most přes řeku Olši a stanuli jsme na půdě Slezského vojvodství. Nutno zmínit, že polská část Těšína je na památky mnohem bohatší, ostatně se mu přezdívá Malá Vídeň. Mezi cenné památky patří například zdejší

zámek, starobylá piastovská věž, kašna tří bratří a především vzácná románská kaple svatého Mikuláše z 11. století, která představuje nejstarší sakrální památku Slezska.

Cestou zpátky zbývalo ještě nakoupit dárečky nejbližším, nakrmit holuby na náměstí a vzhůru na nádraží. Transport zvedací plošinou představoval zážitek nejen pro naše klienty, ale také pro jejich doprovody z Domova Barevný svět.

Do Ostravy jsme přijeli tak akorát na večeři. Výlet se vydařil, sluníčko nám hrálo a my se těšíme na další cestu za hranice všedních dnů. Už totiž víme, že v současnosti ani s vozíčky neznamená cestování vlakem žádný vážný problém.

Text a foto: **MONIKA MOCHOVÁ, MICHAELA TRNKOVÁ** a **VERONIKA JALOVÁ**
Domov Barevný svět

V Praze po hvězdách

Dobrý den všem. Jmenuji se Zdeněk a jako asistent obecně prospěšné společnosti JINAK jsem působil osm měsíců v chráněném bydlení Thomayerova jako asistent volného času. Po celou tu dobu jsem si s obyvateli bydlení užil kopec srandy a máme také spoustu společných zážitků.

Chtěl bych vám však vyprávět o naší cestě do Prahy. Rozhodli jsme se tam jet, protože Adélka si moc přála navštívit muzeum voskových figurín. Proto jsem se s ní domluvil, že by byla škoda, kdybychom jeli sami dva. A tak se k nám na cestu přidali ještě Jirka, Petr a Květa. Bylo nás už dost a já si na pomoc vzal ještě mojí přítelkyni Lenku, kterou už všichni dobře znali.

V neděli 19. dubna jsme se kolem páté hodiny ranní setkali u vlakového nádraží Ostrava-Svinov a mohli jsme společně vyrazit. Petr je imobilní a má elektrický vozík. Jelikož je hodně vlaků, které jezdí do Prahy, chtěli jsme pro něj to nejlepší a tak jsme vybrali vlak společnosti Leo express. Jsem opravdu rád za to, že měli téměř bezbariérový vstup i další vymoženosti uvnitř vlaku, které imobilním cestujícím pomáhají. Ve vlaku jsme si dali cestou všichni samozřejmě kávu a něco dobrého k zakousnutí. V nabídce měli dezerty, které si potom všichni pochvalovali. Po nějakém tom občerstvení z nás pár cestu do Prahy prospalo.

Po Praze jsme se rozhodli cestovat bez použití metra, a tak jsme se hned vydali na cestu k muzeu voskových figurín. Šťastnou náhodou jsme se cestou k původnímu muzeu ocitli hned vedle nově otevřeného muzea voskových figurín, o němž jsem až dosud neměl sebemenší tušení. Zvenčí vypadalo daleko lépe, než bývalo to staré a příjemný personál muzea se nám ihned začal věnovat. Tak tomu bylo i po celou dobu naší návštěvy.

Hned na začátku nás zarazilo, že návštěva muzea probíhá v podstatě formou vyprávění jakéhosi příběhu, jenž nás vtáhl do minulosti, a díky tomu si pak návštěvník může projít historií, především tou českou. Když jsem spatřil první figurínu, měl jsem za to, že je to živá paní, která se na mě dívá. Mezi figurínami jsme našli spoustu slavných českých jmen, jako například spisovatele Karla Čapka, legendárního pedagoga, spisovatele a českého pobělohorského exulanta Jana Ámose Komenského, císaře Karla IV., prezidenta Václava Havla anebo proslulého spisovatele Jaroslava Haška i s jeho slavným dobrým vojákem Švejkem. Také jsme zde viděli figuríny, jež prováděly tzv. „druhou pražskou defenestraci“ kdy dva muži vyhazovali třetího ven z okna.

Kromě slavných českých jmen zde byly samozřejmě zastoupeny i známé filmové hvězdy z Hollywoodu, jako jsou George Clooney, Brad Pitt se svou manželkou Angelinou Jolie, Jackie Chan či Francouz Jean-Paul Belmondo, sportovci jako Wayne Gretzky, Petr Čech, Jaromír Jágr i Dominik Hašek. Byla zde i společnost českých popových hvězd, jako je Helena Vondráčková nebo Karel Gott jako živý...

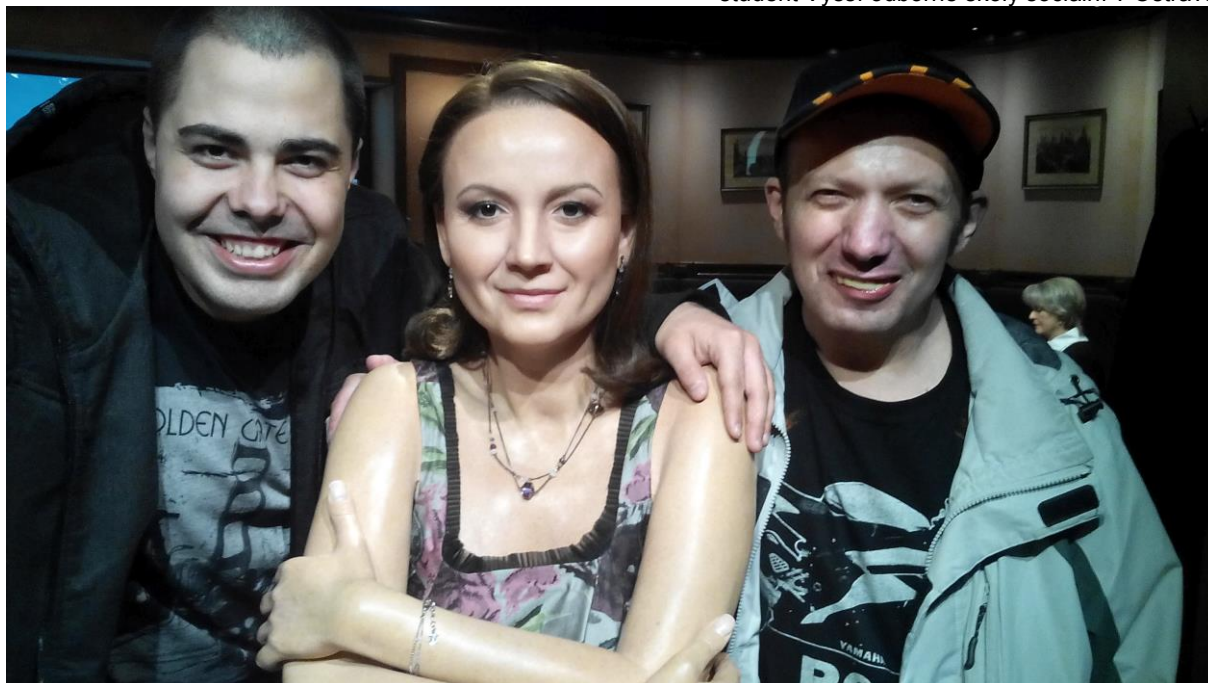
Kdybych měl jmenovat všechny ani bych si nevzpomněl. Jedinou mou radou tak je, abyste muzeum navštívili také. Budou přece prázdniny! Pro zájemce se muzeum jmenuje Wax museum Prague a zde je pro inspiraci i jeho internetová adresa, kde naleznete všechny potřebné informace: <http://www.waxmuseumprague.cz/>.

Po návštěvě muzea jsme se samozřejmě prošli po Karlově mostě, zašli na oběd a cestou jsme si odpočinuli i na jedné příjemné zahrádce, kde jsme si dali kávu. Cestou zpátky k vlakovému nádraží jsme se ještě zastavili na večeři v jednom 'nezdravém' fast-foodu, kde jsme se málem přejedli k prasknutí. Podle toho pak také vypadala cesta zpátky... S plným břichem všichni pospávali, nikomu se nic nechtělo a po tak náročném dnu už se každý těšil do postele.

Děkuji Chráněnému bydlení Thomayerova za spolupráci, a to ať už ze strany klientů tak i zaměstnanců. Jim a Vám všem ostatním přeji krásné prázdniny.

Text a foto: **ZDENĚK FROLICH**
student Vyšší odborné školy sociální v Ostravě

A teď zkuste hádat: Kdo je skutečný a kdo je „jenom“ z vosku...? /Odpověď samozřejmě zní: televizní moderátorka Jolana Voldánová.../

=====

BOHATÝ MÁJOVÝ DEN

Na prvního máje jsme se vypravili s kamarády Dášou Rajsovou, Tomem Tancošem a se svými doprovody – paní Renatou Ulrych a Lýdií Gančarčíkovou na výstavu koček, která se právě konala na Černé louce. Vstupenka na výstaviště nám otevřela podivuhodný svět, kde jsme mohli obdivovat spoustu druhů koček, jaké jsme dosud neviděli: britské modré kočky, mainské mývalí, turecké angory, sphynx kočky, lesní a mnoho dalších nádherných koček. Obdivovali jsme i rozmanité hračky a krmivo pro kočky, mohli jsme si pohladit kočičky z bohumínského útulku a dát jim pár pamlsků.

Nejvíce nás ovšem zaujal deseti měsíční kocourek turecké angory bílé barvy, který přijel na výstavu až z Prahy. Byl velmi mazlivý a vůbec se nebál, a tak jsme u něj rádi strávili spoustu času. Celá výstava se nám moc líbila a velmi nás zaujala.

Cestou z výstaviště jsme ve městě potkávali mnoho Ostravanů s barevnými balonky. Vydali jsme se směrem k Husovu sadu na trolejbus a ve Dvořákové ulici nás zaujal velký dav lidí. Právě tady se rozdávaly balonky s logem televizního Večerníčku, který letos slaví 50 let od svého vzniku. Před budovou České televize jsme viděli večerníčkovské pohádkové postavičky, slavný terénní vůz Tatra, který absolvoval rallye Paříž - Dakar, kostýmy pohádkových postav, různé hry a odehrávala se zde také autogramiáda známých moderátorů, kteří mi podepsali fotografie. Určitě se jejich fotkami s autogramy pochlubím babičce. Po autogramiádě nás oslovil jeden zaměstnanec České televize a nabídl nám prohlídku televizních studií a dalších prostor, kterou jsme všichni s velkou radostí přijali. Pozorně a se zájmem jsme si

prohlédli všechna patra televize - studia, střížny, kamery a mnoho dalšího, co k televiznímu vysílání patří. Na památku nás paní Renata Ulrych vyfotila přímo ve studiu u vysílacího pultu. Prohlídka trvala skoro dvě hodiny a byla velmi poutavá. Odnесли jsme si domů pár drobností s námětem Večerníčka a samozřejmě také balonky. Po prohlídce jsme se ještě zastavili v restauraci na kávu a pak už jsme spěchali plni nových zážitků a příjemně unaveni zpátky domů.

Podle vyprávění **KAMILY KUREČKOVÉ** z rodinky 2. E
Zaznamenaly a fotografoval: **RENATA ULRYCH** a **LÝDIE GANČARČIKOVÁ**
Domov Barevný svět

=====

KAM NA

VÝLET?

Nechejte se inspirovat...

Ve středu 27. května jsme vyrazili na výlet, tentokrát do Zbrašovských aragonitových jeskyní, které se nacházejí v areálu lázní Teplice nad Bečvou. Využili jsme našeho autobusu „Lentilky“, kde nám dělal společnost řidič Ivan Marhula. Na místo jsme dojeli asi za hodinku. Naše „Lentilka“ nás dovezla na parkoviště a my se vydali krásným parkem, klikatou cestou vzhůru ke vstupu do jeskyně. Průvodkyně nám velmi mile vysvětlila, jak se máme v jeskyních chovat, kam můžeme vstupovat a kam už ne! Během prohlídky nám vyprávěla různé příběhy a ukázala tajemná zákoutí. Během přibližně padesátiminutové prohlídky jsme se dostali do okouzlujícího světa krápníků, jezírek a ticha.

Zbrašovské jeskyně se vyznačují také jednou zvláštností, a to svou teplotou: je to jedna z nejteplejších jeskyní, kde panuje stálá teplota kolem 15 °C. U východu z jeskyně jsme se ještě občerstvili minerální vodou, jež „vytéká ze skály“ a pokračovali po lázeňské kolonádě. Kochali jsme se plynoucí řekou, dali si teplý lázeňský oplatek a prostě si užívali

skvělé jarní pohody.

Plni dojmů jsme se vrátili na parkoviště, kde na nás již čekal usměvavý pan Marhula, který nás v pořádku odvezl domů. Tak neváhejte a jeďte se přesvědčit na vlastní oči. Šťastnou cestu!

HANA ZÁBRANOVÁ
Stacionář Třebovice

=====

Jaro jsme přivítali s chutí...!

Někdo vítá jaro s radostí, jiný s nadšením, my ve třetím patře Domova Barevný svět jsme je přivítali s chutí. A to doslova s chutí na opečené klobásky a špekáčky! V sobotu 11. dubna jsme u nás na zahradě zapálili oheň v jednom z ohnišť, která zde máme a vzešla z toho výborná hostina. Někdo opékal, někdo nosil dřevo, ale všichni jsme se skvěle bavili a

užívali si jeden druhého. Sluníčko nám k tomu hezky svítalo a hřálo a my jsme strávili u ohně krásné odpoledne. Snad nám počasí dopřeje spoustu dalších pěkných dnů a my budeme moci zažít podobně krásná zahradní odpoledne, jako bylo tohle sobotní...

VERONIKA STŘÍBRNÁ
za klienty 3. patra Domova Barevný svět

=====

ZAHRADNÍ SLAVNOST SE OPĚT VYDAŘILA

Navzdory neutěšené předpovědi počasí byla i letošní Zahradní slavnost, pořádaná Domovem na Liščině, prozářena sluncem a příjemnou letní pohodou. Kromě klientů a zaměstnanců Domova na Liščině a dalších zařízení Čtyřlístku, se třetího ročníku Zahradní slavnosti zúčastnilo i více než čtyřicet hostů z řad veřejnosti.

Již v dopolední části programu rozproudil radostnou náladu folklorní soubor Morava, pod uměleckým vedením paní Marie Herberkové, který zpíval, tančil a hrál nejznámější lidové melodie z Moravy i z Čech, které si spolu se členy souboru rádi zanotovali i diváci a nakonec se k nim připojili také na pódiu, aby si společně zatancovali. Zatím už se zahradou Domova na Liščině linula vůně grilovaných pochoutek, návštěvníci využili lákavé nabídky nejrůznějších druhů sladkého pečiva a jiných dobrot. Plné ruce práce měl také pan Jiří Greger, pracovník v sociálních službách, jenž dal opět k dispozici svůj malířský talent a vytvářel kreslené

portréty všem, kteří o ně měli zájem. V bohatém programu dne samozřejmě nemohla chybět naše skupina Rytmy se svým bubnováním. Vedoucí souboru, paní Libuše Gajdová, zároveň vyzvala hosty a přítomné klienty, aby se také zapojili do společného muzicírování. Vzniklo tak několik improvizovaných hudebních skupin, jež vesele bubnovaly s doprovodem různých hudebních nástrojů i reprodukované hudby. Program ještě obohatila ukázka bojových umění, kterou předvedly dvě mladičké karatistky: Klára Pijáková a Martina Kociánová. Na zážitky bohatý den zakončilo překvapení v podobě travesti show známého seskupení Divoké kočky. Skupina patří na Liščině mezi „staré známé“ a hostovala zde bez nároku na honorář již poněkolkáté. Její vystoupení jsou vždy odměňována bouřlivým potleskem a výjimkou nebyla ani letošní Zahradní slavnost. Velké poděkování patří nejen

všem účinkujícím a organizátorům této události, ale také sponzorkám – paní Šarce Sotorníkové a Gabriele Konečné, jež se také vrchovatou měrou zasloužily o spokojenost všech, kteří si letošní Zahradní slavnost v Domově na Liščině nenechali ujít...

**BOHDANA
RYWIKOVÁ**
Fota: autorka a
**KATEŘINA
ŠTORKOVÁ**

Reprezentovali jsme na festivalu**PATŘÍME K SOBĚ**

Každoročně v dubnu hostí město Semily celostátní festival zdravotně postižených Patříme k sobě, pořádaný Podkrkonošskou společností přátel dětí zdravotně postižených v Semilech. Jeho smyslem je podpora integrace lidí se zdravotním postižením a zprostředkovávat zejména dětem a mladým lidem přístup k tvůrčím aktivitám v oblasti hudby, zpěvu, tance anebo výtvarné tvorby. Letošní 18. ročník festivalu Patříme k sobě se uskutečnil ve dnech 14. – 16. dubna a poprvé se jej zúčastnila také naše organizace tanečním vystoupením klientek Domova Barevný svět pod vedením paní Marcely Štěpánové a ve spolupráci s paní Ivanou Hefkovou - „Babičko, nauč mě charleston“.

Letos se do Semil sjelo více než 300 účinkujících ze všech koutů republiky a dalších několik desítek terapeutů, vychovatelů a asistentů. Festival si dal do vínku podporu integrace lidí se zdravotním postižením. Zprostředkovává zejména dětem a mladým lidem, aby měli možnost představit se široké veřejnosti zpěvem, divadlem, tancem anebo muzikou a přesvědčit ji, že také oni umí rozdávat radost a že si zaslouží uznání a obdiv publika.

Sedmičlenná skupina reprezentantek Čtyřlístku se představila festivalovému publiku celkem čtyřmi vystoupeními: v úterý 14. dubna na úvodním galakonzertu v Semilech a v následujících dnech třemi vystoupeními v dalších podkrkonošských městech, kde se festival také odehrával: ve středu pro školy v Rovensku pod Troskami, večer zpestřili festivalovou diskotéku v Semilech a o den později

potěšila naše děvčata svým vystoupením i klienty Domova pro seniory v Semilech.

Pořadatelem festivalu, jehož patronkou a zároveň moderátorkou je již tradičně herečka Miriam Kantorková, je Podkrkonošská společnost přátel dětí zdravotně postižených v Semilech. I když byla tato akce pro naše děvčata velmi náročná, včetně dlouhého a komplikovaného cestování, celý pobyt na Semilsku zvládly na výbornou. Velikou odměnou pro všechny naše účinkující bylo nejen poděkování od organizátorů akce, ale také od seniorů v domově v Semilech i vřelé ocenění herečky Miriam Kantorkové. Samozřejmě, nikde nechyběl dlouhotrvající potlesk publika. Organizátoři festivalu věří, že na něm Čtyřlístek nebude chybět ani v příštím roce.

Text a foto: **MARCELA ŠTĚPÁNOVÁ**
a **IVANA HEFKOVÁ**

Na snímku vlevo naše reprezentantky v Semilech spolu s herečkou Miriam Kantorkovou (druhá zprava).

=====

BUBNOVÁNÍ NA ZÁMKU

Rytmy na festivalu Tvoříme duši

„Takhle někdy koncem dubna jsem vzala zvonící telefon a tam se ozvalo: „Přijďte k nám zabubnovat!“ Po prvotním šoku jsem začala zjišťovat podrobnosti – paní Helena, která se m.j. každoročně podílí na organizaci festivalu o cenu Modrého slona v Liberci, jehož jsme se loni poprvé zúčastnili, mi sdělila, že si nás i letos vybrali mezi vystupující. Tentokrát však nás chtěli vidět na setkání „Tvoříme duši“, jež se tradičně pořádá na státním zámku Zákupy. Byla jsem zase velmi pyšná na naše bubeníky a jejich výkony, které vždy osloví publikum a věřila, že organizace naší snahu podpoří.“

Těmito slovy přiblížila okolnosti letošní účasti souboru Rytmy na festivalu Tvoříme duši paní vychovatelka Vladimíra Kaločová z Domova Barevný svět, která byla jednou z jeho přímých účastnic. Na zámku v Zákupích u České Lípy se ve dnech 23. – 24. května letošního roku uskutečnil již XII. ročník regionálního setkání českolipského regionu „Tvoříme duši“. Pořadatelé tohoto prezentačního setkání, jež představuje veřejnosti tvůrčí aktivity zdravotně postižených spoluobčanů Českolipska a jejich přátel, jsou sdružení Artefaktum a Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje o. p. s. ve spolupráci s Národním památkovým ústavem – Územní památkovou správou na Sychrově a městem Zákupy. Svým charakterem a rozsahem se stalo pro širokou veřejnost tradicí, nad níž převzala záštitu řada významných osobností veřejného a společenského života České republiky. Setkání Tvoříme duši bylo slavnostně

zahájeno v sobotu 23. května v odpoledních hodinách na nádvoří zámku v Zákupích a jak dále popisuje paní Vladimíra Kaločová – byli jsme při tom...

„Vše se podařilo včas dohodnout, a tak jsme 23. května brzy po ránu odjžděli směr Česká Lípa, odkud už k zámku Zákupy není daleko. Vzhledem k omezenému počtu vystupujících s námi vyrazila jen menší skupinka jedenácti bubeníků v čele s vedoucí Rytmy, paní Libuškou Gajdovou. Důvěru bezpečně nás dopravit na místo a zpátky dostal František Ponděla.

Cesta našťastí probíhala hladce a tak jsme stihli nejen plánované přestávky, ale také začátek setkání. Protože jsme měli vystupovat až ve druhé půli programu, mohli jsme se pohodlně usadit mezi publikum a sledovat výkony ostatních účinkujících. Chlapci i s řidičem Františkem si užívali krásných tanečnic a děvčata obdivovala nejvíc jejich kostýmy. Při pěveckých číslech jsme si také rádi zazpívali – vše bylo úžasné a odehrávalo se v neuvěřitelně pohodové atmosféře. Když došla řada na nás, zcela bez nervozity jsme se posadili k našim nástrojům a spustili... Najednou se začaly lehce třást stěny zámku, až měli někteří přihlížející strach, že zámek zboříme. Ale úspěch byl veliký: roztančili a roztleskali jsme celé obecnstvo.

Odměnou nám byl nekončící potlesk a pak také prohlídka zámku, který skýtá nejednu zajímavost. Nejvíc nás překvapil zámecký výtah, a tak jsme si nechali podrobně vysvětlit jeho fungování.

Představa, že někdo ve sklepení ručně vytahuje a spouští výtah se zámeckými pány, byla pro nás neuvěřitelná. Pochvalu si určitě zaslouží Honzík Polhoš z Domova Beruška (od července Domova Jandova), jenž svými dotazy směřovanými naší průvodkyni prokázal, že se dobře orientuje v historii a vědomosti získané ve škole dokáže využít.

Neradi jsme opouštěli nádvoří zámku, ale museli jsme se jít ubytovat. Ubytovna byla čistá a na jedno přespaní ideální. Po rozdělení pokojů a vybalení nejn nutnějších věcí jsme se šli ještě projít městečkem Zákupy. Obdivovali jsme nádherné staré domky i okolní přírodu, v hotelu pod zámkem jsme svlažili hrdla a udělali sladkou tečku kouskem Marlenky za tímto bohatým dnem.

Ráno jsme posnídali a už nás čekala zpáteční cesta, kterou jsme si zpříjemnili zastávkou ve Valečově a návštěvou Valečovských skalních světniček. Prohlédli jsme si zříceninu hradu i skalní světničky v jeho okolí a připomněli si, jak někteří lidé žili v dávných dobách. A pak už hurá směr Ostrava. Přijeli jsme unaveni, ale spokojeni s celým víkendem. Všichni naši bubeníci určitě zaslouží velkou pochvalu za vzornou reprezentaci našeho Čtyřlístku.

Text a foto: VLADIMÍRA KALOČOVÁ

=====

KOUZLO HUDBY

Hudba ponechává jen málokoho bez emocí, bez pocitů. Rytmus vycházející z tradičních zpěvů a nástrojů, na něž se hrálo odjakživa, se dostává pod kůži samy. Proudí kolem, slyšíte je v uších, cítíte v hrudi, ve svalech... Smývají rozdíly, vrací nás zpět k sobě samým. K tomu, jak se cítíme tady a teď. Což, jak se ukazuje, je klíčem k duševní i tělesné harmonii.

Patnáctého dubna letošního roku navštívili klienti Čtyřlístku muzikofiletické setkání s názvem „Kouzlo hudby“, pořádané občanským sdružením Muzikohraní. Uskutečnilo se díky finanční podpoře statutárního města Ostravy, které podporuje muzikoterapeutické programy. V prostorách občanského sdružení Muzikohraní na Gagarinově náměstí na Slezské Ostravě, čekaly na naše klienty citlivě vybrané skladby, hrané jak na tradiční nástroje - různé druhy bubnů a flétny, tak třeba na nástroj považovaný za nejmladší na světě, tzv. Hand Pan, vynalezený teprve v roce 2000. Jeho zvuk je velmi specifický a běžně se s ním zatím neseťkáte.

Na této hudební seanci se sešla téměř čtyřicítka našich klientů různých věkových skupin. Už při jejich příchodu se nedala přehlédnout společná zvědavost, co se vlastně bude dít. Ještě před začátkem čile komunikovali mezi sebou i s lektory Michaelou a Danielem Plecháčkovými. Někteří si prohlíželi časopisy, jež jsou zde k dispozici, jiní se soustředili na připravené hudební nástroje anebo na nový prostor, v němž dosud nebyli.

Jako první zazněla skladba o indiánovi, který vábí indiánskou flétnou svou milou. Posлуhači hádali, o jaký hudební nástroj se jedná, ale indiánská flétna je zmátla svou velikostí a tak uhádli alespoň materiál hudebního nástroje. Je otázkou, zda si

klienti při hudbě představovali indiánův příběh samotný, nebo spíše jen vnímali tóny. Každopádně po jejím skončení byli hudebníci odměněni potleskem.

Další píseň byla taneční a navodila atmosféru Orientu. Role orientálních tanečnic se ujaly Anička s Martinou a na židličkách se pohupovali další potenciální tanečníci. Píseň byla veselá a temperamentní. Pokud by to prostor dovoloval, určitě by se k tanci přidali i další. Také průvodkyně klientů poklepávaly nohama do rytmu.

Skladba o vodě pohladila a zklidnila všechny účastníky koncertu. Asi nejzajímavější byla skladba složená z alikvótního zpěvu a ze zpěvu eskymáckého. O alikvótním zpěvu lze zjednodušeně říci, že se jedná o techniku zpěvu, používanou ve starých kulturách převážně k meditaci a hlubokému soustředění. „Mručivý“ eskymácký zpěv používají eskymácké ženy k uspávání dětí, což se potvrdilo, neboť jeden z klientů, Jirka, se skutečně nechal vést zpěvem až ke krátkému zdřímnutí.

Prožitky našich posluchačů byly různé. Někteří napjatě poslouchali, jiní se pohupovali do rytmu. Jeden si po skončení oficiální části koncertu ještě přál ukázkou hry na morin khuur, tradiční nástroj z oblasti Mongolska. Celkově byly ohlasy klientů velmi pozitivní, všichni vyjádřili svou spokojenost potleskem. Po skončení koncertu ještě všichni obdrželi drobnou pozornost a pak už následovalo společné fotografování na jarním, aprílovém sluníčku.

Text a foto: **RENATA CAREN VESELSKÁ**

Účastníci muzikoterapeutického setkání na společném snímku...

DIVADLO KOŠATKA OPĚT VE ČTYŘLÍSTKU:

TENTOKRÁT S RUSKOU KLASIKOU - MRAZÍK

Nechybělo opravdu nic: půvabná Nastěnka a její nevlastní sestra Marfuša, zlá macecha, trochu domýšlivý, ale napravený Ivánek, loupežníci a Baba Jaga, dědeček Hříbeček, Mrazík se svou kouzelnou hůlkou Mrazilkou a spousta dalších postaviček, jež známe z legendární ruské pohádky Mrazík. Její divadelní podobu pro nás letos nastudovaly děti ze Základní školy ve Staré Vsi nad Ondřejnicí – členové divadelního souboru Košatka pod vedením paní Ivetky Chmelíčkové, který mezi nás zavítal v neděli 19. dubna.

Pohostinská divadelní představení Košatky patří ve Čtyřlístku k mnohaleté tradici. Rodiče, přátelé a další dobrovolníci si i tentokrát dali hodně práce s šitím krásných kostýmů a výrobou bohatých dekorací, aby pohádková iluze byla co nejdokonalejší. Naše publikum v improvizovaném hledišti tělocvičny Domova Barevný svět, téměř bez dechu sledovalo

pohádkový příběh, aby nakonec odměnilo bouřlivým potleskem všechny jeho protagonisty.

Ani letos děti z Košatky nezapomněly přivést svým zdravotně postiženým divákům do Čtyřlístku kromě hezké pohádky také spoustu pěkných hraček, které pro ně mezi sebou nasbíraly. A my už se těšíme opět na shledanou v příštím roce!

Text a foto: (rw)

Výstava v Galerii U chemiků: **KDO JSME A CO VŠECHNO UMÍME**

V Galerii U chemiků – výstavní síni Střední průmyslové školy chemické Akademika Heyrovského a gymnázia v Ostravě – Zábřehu byl 13. dubna otevřen již patnáctý ročník tradiční výstavy výtvarných prací klientů Čtyřlístku, nazvané Kdo jsme a co všechno umíme, kteří se touto formou mezi studenty školy pravidelně vracejí.

Letošní kolekci vystavených prací tvořilo bezmála čtyřicet maleb a kreseb, jež vznikly v kreativním ateliéru Domova na Liščině a v ergodilně rehabilitačního oddělení Domova Barevný svět. Inspirací byla autorům jednotlivých výtvarných děl především volná příroda i vlastní bohatá fantazie. Výstava v Galerii U chemiků byla otevřena do konce května letošního roku.

Text a foto: (rw)

Na snímku vpravo nahoře: *Pohled do výstavní síně Galerie U chemiků Střední průmyslové školy chemické Akademika Heyrovského a gymnázia v Ostravě-Zábřehu.*

Malujeme svůj svět

Velmi aktivního produkčního našel v panu Josefu Juskuovi kulturní klub v Ostravě – Třebovicích s hodně ostravským označením: Chacharkův divadelní klub – Mandragora – Chacharkovo doupě. Před časem nás pan Jusku oslovil nabídkou, abychom s našimi klienty navštívili jeden z workshopů „Chacharkova doupěte“. Ty jsou věnovány jednak hudbě, ale také výtvarné tvorbě. A právě ten si vybraly se svými klienty paní Simona Kilani a Zuzana Lembarová z ergodilně rehabilitačního oddělení Čtyřlístku.

Ve středu 17. června jsme se s vybranými klienty - Ilonou Homolovou, Daliborem Kučerou a Jirkou Válkem, našimi zdatnými malíři, vydali do Ostravy-Třebovic na workshop "Malujeme svůj svět". Již při příchodu nás velmi mile překvapili pořadatelé, kteří k nám byli neobvykle vstřícní a přátelští. Klienty si také hned získali svou bezprostředností a dobrou náladou. Ochotně a s radostí jsme se hned pustili do malování. Nejprve maloval každý sám za sebe a na závěr bylo připraveno skupinové malování, do něhož jsme se všichni zapojili.

O prázdninách, 17. července, se v třebovickém „Chacharkově“ kulturním klubu uskuteční koncert, na němž budou vystaveny všechny malby, jež vznikly během našeho společného červnového workshopu, a také se zde uskuteční jejich dražba. Dostali jsme na koncert pozvání a samozřejmě, jsme také hodně zvědaví, jak se

obrázky, které na workshopu vznikly, budou líbit návštěvníkům. Z Třebovic jsme všichni odjízďeli s příjemnými pocity, dobrou náladou a už se těšíme na další setkání.

Text a foto: **ZUZANA LEMBAROVÁ**
Rehabilitační oddělení

JARNÍ VÝSTAVY FOTOGALERIE ČTYŘLÍSTEK

Hana Jandlová: JARO

Od počátku dubna do konce května patřil výstavní prostor naší malé Fotogalerie Čtyřlístek fotografiím fyzioterapeutky rehabilitačního oddělení Haně Jandlové, DiS., která pro svou fotografickou výstavu zvolila lakonický název „Jaro“. Toto období samozřejmě patří k nejkrásnějším a nejoblíbenějším ročním obdobím a tak není divu, že jarní příroda přímo vybízí k tomu, abychom se její krásy nějakým tvůrčím způsobem zmocňovali. Ve výtvarném umění i v literatuře je jaro charakterizováno jako období, kdy se něco nového rodí a vzniká, jako čas touhy a naděje. Nekonečnou výtvarnou inspiraci představuje příroda sama ve svých nikdy nekončících proměnách, svým barevným kouzlem a rozmanitostí tvarů.

Tím vším se nechala okouzlovat autorka výstavy, naše kolegyně Hana Jandlová, DiS. Před časem si pořídila digitální zrcadlovku značky Nikon a propadla zcela kouzlu fotografování. Samozřejmě, mezi nejčastější objekty jejího fotografického zájmu patří rodina a všední i sváteční rodinné události.

Ráda se však také toulá přírodou a jejím neodmyslitelným společníkem je při tom fotoaparát. Paní Hanu zajímají přírodní detaily, ať již ze světa flóry nebo fauny. V okamžiku, kdy se ocitá ve volné krajině, stává se z ní vnímavý pozorovatel všeho, co se v ní odehrává. Objektiv svého fotoaparátu zaměřuje na zajímavé detaily a pokouší se tak odhalovat skrytou krásu zdánlivě všedních přírodních dějů: rozpuk prvních jarních pupenů, hru barev rozkvetlých lesních mýtin, křehkost a krásu hmyzu, okamžik přiletu prvních čápů...

Její fotografická kolekce vznikala na jaře loňského roku při toulkách krajinou Valaška kolem Karolinky a na Frýdecko-Místecku.

Lenka

Černikovská: BALI

Na ryze jarní výstavu Hany Jandlové, DiS., navázala letní exotikou další naše kolegyně, psycholožka organizace paní **PhDr. Lenka Černikovská**, která je možná i z titulu své profese velmi vnímavým a citlivým pozorovatelem světa lidí i přírody. Poprvé vzala fotoaparát do ruky už jako žákyně sedmé třídy základní školy. Tehdy jí rodiče splnili velké přání a koupili pro ni jednoduchý fotoaparát zn. Corina. Měl pouze dvě clony a tři možnosti zaostření: portrét, skupina, nebo krajina. Zdálo se tedy, že tvořit fotografie není nic složitého. Avšak opak byl pravdou. Svě fotografické začátky přiblížila autorka nejnovější fotografické výstavě Galerie Čtyřlístek těmito slovy:

„Abych s tímto skromným fotoaparátem dokázala vyfotit něco zcela nerozostřeného, to dalo práci a přemýšlení. Fotky z těch dob archivuji dodneška, přestože v podstatě nestojí

za nic... Na lepší fotoaparát jsem si našetřila až ze stipendia na vysoké škole. V současné době fotím obyčejným kompaktem Nikon Coolpix. Nemám ambici vytvářet 'umělecké' fotografie, spíše se snažím zachycovat prožitě okamžiky jako památku na určitou chvíli, konkrétní výjev, krajinu anebo zajímavého člověka. Často fotím také flóru a faunu.

Před dvěma lety jsme s manželem podnikli v našem životě výjimečnou pouť. Pěťadvacáté výročí svatby jsme chtěli oslavit cestou na jeden z turisticky nejvyhledávanějších ostrovů Indonésie – Bali. Rozhodli jsme se však putovat po ostrově křížem krážem na vlastní pěst, abychom jej poznali co nejlépe.

Indonésie je velká ostrovní říše, čítající asi 230 miliónů obyvatel, kteří jsou převážně muslimského vyznání. Bali se okolním ostrovům vymyká v mnoha směrech. Balijsi jsou svébytným třímiliónovým

národem, jenž si přes koloniální období uchoval z velké části své původní náboženství - animismus (víru v dobré a zlé duchy), do něhož přimísil pouze částečně prvky hinduismu. Obyvatelé ostrova se věnují převážně zemědělství, mnoho lidí rybaří a další dnes vydělávají díky stále se rozvíjícímu turismu. Svým návštěvníkům nabízí ostrov téměř na každém čtverečním metru něco nevšedního a zajímavého...“

Fotografování jako takové je dnes pro většinu z nás velmi dostupným koníčkem. Jak se zdá, máme mezi sebou u nás ve Čtyřlístku řadu talentů, některé možná dosud neobjevené. A tak, máte-li zájem, chuť a odvahu představit své vlastní postřehy a dojmy zachycené fotoaparátem také ostatním kolegům, neváhejte. Kde jinde se vám taková příležitost nabízí...?

BOHDANA RYWIKOVÁ

Fotografie: **HANA JANDLOVÁ** a **LENKA ČERNIKOVSKÁ**

KRÁTCE Z KULTURY

■ Dvěma letními tradičními výstavami se představí klienti Čtyřlístku během prázdninových měsíců v Galerii Ametyst Fakultní nemocnice Ostrava a v pobočce Knihovny města Ostravy v ulici Jiřího Trnky na Fifejdách. První z nich byla zahájena 29. června letošního roku v Galerii Ametyst, která nám již tradičně nabízí své výstavní prostory. Letos se zde představujeme dvěma rozsáhlými kolekcemi kreseb a maleb klientů Čtyřlístku, jež vznikly v kreativním ateliéru Domova na Liščině a v ergodilně rehabilitačního oddělení. Tematicky nejsou nikterak ohraničené, obrazy pestrý fantazijní svět svých tvůrců, stejně jako aktuální výstava v Knihovně města Ostravy na Fifejdách, sestavená výhradně z prací, jež vytvořili klienti v kreativním ateliéru. Výstava v Galerii Ametyst potrvá do 2. srpna, zatímco v Knihovně města Ostravy na Fifejdách bude naše výstava k vidění až do konce prázdnin. Každopádně obě jsou dobrým tipem k návštěvě i pro naše klienty... /Obrázek vpravo je k vidění na výstavě v Galerii Ametyst/

■ Tradiční letní workshopy nazvané Léto s pimpraty nabízí také v tomto roce Ostravské Divadlo loutek. Děti i dospělí tak mají možnost prožít spolu s loutkoherci i divadelními výtvarníky pestré a tvořivé dny, díky nimž mohou shlédnout jak veselá loutková představení, tak proniknout do tajů a zákulisí magického světa divadla.

■ Janáčkova filharmonie Ostrava nabízí pod názvem Děti, pojdte si hrát aneb Prázdniny ve filharmonii, zcela unikátní a netradiční příměstský tábor ve dnech od 13. do 17. července pro děti ve věku od šesti do deseti let, který bude „plný zpěvu, hudby, divadla, barev a tance. Hudba je pro ně od počátku samozřejmost, kterou stojí za to pěstovat. „Klasická hudba je pro děti přirozená věc, hltají ji, když se jim vše podá vhodnou a přiměřenou formou,“ říká Martin Ptáček, duchovní otec projektu. A právě o to zde půjde – o přiměřenou, ale hlavně taky zábavnou a hravou formu, při níž si děti osvojí základní hudební dovednosti a znalosti. Bude pro ně zajištěn bohatý program, který povedou zkušení lektori. Nač se mohou těšit? Především na to, že poznají nové kamarády a fajn tety a strejdy. Kromě toho si prolezou filharmonii od sklepa po půdu – uvidí, kde a jak muzikanti zkoušejí, v čem se převážejí nástroje, budou moci nahlédnout i do kamionu a nakouknou do královského nástroje – varhan. Samozřejmě si budou moci některé nástroje „osahat“. Ale čeká je hlavně program zaměřený na dětskou fantazii, během kterého si v průběhu „tábora“ sami vytvoří (včetně kostýmů, „kulis“, hudebního doprovodu, textu) hudebně dramatický příběh. A vše pak vyvrcholí tím, že jej všichni dohromady sehrají. O nevšední (nejen) hudební zážitky rozhodně nebude nouze.

(rw)

Mistrovství světa v ledním hokeji

BYLI JSME PŘI TOM!

Ostrava se stala letos v prvních květnových dnech jedním z center světového hokejového dění. Kromě Prahy se právě v Ostravě odehrávala utkání hokejových týmů skupiny B letošního mistrovství světa v ledním hokeji. Zájem o vstupenky byl samozřejmě obrovský, bohužel, pro mnohé z našich klientů nad jejich reálné finanční možnosti. Obdrželi však krásný a zcela nečekaný dárek od pražské společnosti Marketing a Team Sales Top4Football: čtyřiadvacet volných vstupenek na hokejová utkání skupiny B v ostravské ČEZ Aréně, jež se odehrála v prvních májových dnech od 2. do 4. května.

Mladí muži i ženy z pěti zařízení Čtyřlístku (Domova Beruška, Domova na Liščině, Stacionáře Třebovice a chráněných bydlení Thomayerova a Martinovská), se zúčastnili celkem čtyř hokejových zápasů. Pro mnohé z nich to bylo splnění jinak téměř nespíitelného přání. O to víc se snažili fandit hráčům na ledě a vůbec nezáleželo na tom, zda to byli Bělorusové, Rusové, Slováci, Slovinci, Norové anebo Finové. Všechna utkání byla nadmíru dramatická, napínavá a naši hokejoví fanoušci si plnými doušky užívali úžasnou atmosféru, která během jednotlivých zápasů vládla na tribunách hokejové ČEZ Arény. Nadšené hokejové

společenství je přivedlo mezi další fanoušky, kteří se do Ostravy sjeli z různých koutů světa, a tak se rádi vyfotografovali s dalšími sportovními nadšenci z Finska, kteří jim učarovali svými nápaditými kostýmy...

Pro Honzíka Polhoše z Domova Beruška, měla tato událost ještě jeden punc výjimečnosti navíc: možnost zúčastnit se nedělního hokejového utkání Bělorusko-Slovensko a prožít si hokejovou atmosféru v obrovské sportovní hale doslova na vlastní kůži, byla pro něj zároveň tím nejkrásnějším dárkem k narozeninám, jež slavil právě v tento den.

(rw)

Naši klienti ze Stacionáře Třebovice spolu s finskými hokejovými fanoušky v ostravské ČEZ Aréně.

Z XX. ročníku národního turnaje Českého hnutí speciálních olympiád

Sportu zdar!

Jako každoročně jsme i letos zabojovali na národním turnaji Českého hnutí speciálních olympiád v přehazované ve vesničce Dřevěnice. Pro nás již známá cesta proběhla dle tradice: delší zastávka u „oběšenec“ (resp. restaurace Koliba) a krátká procházka po Jičíně.

Letošní ročník byl významný tím, že byl jubilejní - dvacátý. Pořadatelé pro nás připravili nejedno překvapení a novinky. Tou, která se nás týkala nejvíc, byla změna rozřazování do skupin v kategorii Unified (hra s partnery). V předešlých ročnících se týmy do skupin rozdělovaly losem, takže v každé skupině byly skupiny velmi silných a zdatných sportovců a proti nim občas nastoupili nováčci či výkonem slabší hráči. Letos se boje odehrávaly před rozdělením a sportovní kluby byly do skupin zařazeny podle výkonnosti: A – nejlepší týmy republiky, B – ti ostatní. Pro všechny to znamenalo zahrát téměř dvojnásobný počet zápasů – nejdřív v rozřazovací skupině a pak už „na ostro“, o medaile. Měli jsme tedy velmi napilno.

Bylo zajímavé sledovat taktiku některých trenérů, kteří se snažili, aby jejich tým byl ve slabší skupině, např. nepostavili do rozřazovacích zápasů smečáře a nejsilnější hráče. O tom, že to není fair play, nemusíme hovořit. Naši sportovci hráli na plný výkon a větší počet zápasů jsme uvítali. Vždyť proto jsme sem jeli. Nakonec jsme se podle očekávání

dostali do skupiny A. Čekala nás tvrdá práce, abychom uspěli. I když jsme nakonec skončili těsně „pod bednou“, na své 4. místo jsme náležitě hrdí.

Další aktivity, které pro nás pořadatelé připravili, byly jedinečné a zajímavé. Trochu nám je zkazila večerní bouřka, a tak škoda, že nemohl být tradiční ohňostroj. Diskotéka se pořádala pod střechem, ale i tak si tancechtiví sportovci mohli zatsat.

Velmi zajímavým pro nás bylo předvedení terénního nákladáku, který zdolával neuvěřitelné překážky. Chvillemi jsme zatajovali dech a s hrůzou v očích očekávali nehodu, ale nic se nestalo. Úžasný stroj a skvělý řidič nám ukázali, za co je hodnotí na velkých závodech.

Celé závody jsme si náležitě užili a jsme rádi, že jsme Dřevěnici opět navštívili. Je tam plno milých lidiček a vracíme se tam už jako ke starým známým. Držíme palce všem, aby tato tradice mohla pokračovat i přes nejrůznější změny, s nimiž se potýkají mnozí poskytovatelé sociálních služeb i jejich klienti.

Text a foto: VLADIMÍRA KALOČOVÁ

Náš reprezentační tým na národním turnaji Českého hnutí speciálních olympiád v Dřevěnici.

PLAVU SI ANI NEVÍM JAK...

Od loňského listopadu jezdíme pravidelně jedenkrát za měsíc do bohumínského aquaparku. Jezdí nás vždy skupinka kamarádů nejen ze druhého patra Domova Barevný svět. Do Bohumína se dopravujeme dálkovým autobusem, a tak nám cesta pokaždé rychle utíká.

Aquapark je nově zrekonstruovaný a každý návštěvník v něm najde hodně lákadel a vodních atrakcí. K dispozici jsou tři bazény, tobogán, vířivka i dětský bazének s brouzdalištěm. Největší je plavecký bazén, další bazén má po stranách masážní trysky a je koridorem propojen s venkovním bazénem, v němž je voda nejteplejší a dá se v něm plavat nebo relaxovat i v zimním počasí.

Když je nám příliš chladno, využijeme vířivek s teplou vodou, kam vcházíme po schůdkách a necháváme se příjemně masírovat vodním proudem

anebo se zahřejeme na vyhřívaných sedadlech, která jsou umístěna kolem stěn a sloupů. Ti odvážnější se pouštějí i na tobogán a někteří zabloudí také do bazénku s vodotryskem.

Po aktivitách v bazénu nám vyhládne, jsme zde tři hodiny a tak se vždy občerstvíme v malé příjemné restauraci a pochutnáme si na kávě. Moc se nám v aquaparku líbí a chceme jej i nadále pravidelně navštěvovat a v letním období možná také rozšířit o nabídku zahrát si na místním minigolfovém hřišti, které sousedí s aquaparkem.

HANA NOHELOVÁ
Domov Barevný svět

Personálie

Představujeme:

Nutriční terapeutku Čtyřlístku – paní Vladimíru Sukupovou

Od listopadu loňského roku pracuje ve Čtyřlístku jako nutriční terapeutka paní Vladimíra Sukupová. Za sebou má bohaté praktické zkušenosti z Domova Náš svět v Pržně, ale na druhé straně přišla do organizace, která věnuje dlouhodobě nutriční péči o své klienty mimořádnou pozornost, což se samozřejmě odráží také na jejich zdravotní kondici. Paní nutriční terapeutku jsme požádali o rozhovor:

Vnímáte nějaký rozdíl mezi svým působištěm v Domově Náš svět a nyní ve Čtyřlístku?

Snad jen ten, že tady je mnohem více stravovacích provozů. Zatímco v Pržně jsme měli jen jeden, tady jsou hned čtyři. Ale v přístupu ke klientům a péči o vyváženost jejich stravy není rozdíl žádný.

Jaká je vaše klientela?

Je tady hodně klientů, kteří potřebují zvýšenou péči. Ti docházejí do nutriční ambulance především kvůli doplňkové stravě a také jim podáváme nutriční drinky.

Škoda, že ještě nejsou uzavřeny výsledky ankety v Domově Barevný svět, která se zabývala spokojeností klientů a zaměstnanců s naším stravovacím provozem. Co o jeho úrovni soudíte vy?

Řekla bych, že je to tady na hodně vysoké úrovni. Po celou dobu, kdy zde pracuji, se nevyskytl žádný závažný problém. Budu-li stručná, všechno tady funguje hladce, všechno je zachyceno, podchyceno a nastaveno...

Jak je to s kvalitou produktů, které odebíráme?

Nakupujeme přes nákupní portál, kde jsou dodavatelé, nabízející kvalitní výrobky. Rozhodně nebereme žádnou „druhou jakost“.

Mnozí zaměstnanci zehrají na sanitární dny, kdy mají pouze jedno jednoduché jídlo. Co vlastně tento den obnáší a jak je často?

Sanitární den, to je něco jako doma předvánoční gruntování, s tím rozdílem, že u nás se to děje každé tři měsíce. Je to celkový hloubkový úklid celé kuchyně – všechno se musí důkladně vydesinfikovat a vyčistit. S tím se nadá nic dělat. I v tento den se však v kuchyni vaří, ale musí se udělat něco jednoduchého – buď guláš anebo něco sladkého, co nakupujeme jinde...

Premýšlíte o nějaké změně nebo chystáte něco

nového?

Ne. Myslím, že je tady všechno nastavené velmi dobře, takže nemám žádné ambice něco měnit.

Děkuji za rozhovor.

Ptala se a fotografovala: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

ZA MARCELOU LINDERTOVOU

Smutná zpráva nás zastihla ve středu 17. června, kdy jsme se dověděli o nenadálém úmrtí naší bývalé kolegyně, paní Mgr. Marcely Lindertové. Zemřela po náhlé mozkové příhodě ve večerních hodinách v úterý 16. června ve Fakultní nemocnici v Ostravě-Porubě.

Paní Marcela Lindertová (roz. Taussiková, nar. 21. ledna 1946 ve Velkých Losinách) po maturitě na gymnáziu v Zábřehu na Moravě vystudovala hospodářskou geografii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Velmi brzy po ukončení studií však našla cestu do médií, která ji vždy velmi lákala. Krátce působila v Ostravském večerníku, řadu let pak pracovala v ostravském městském vysílání Českého rozhlasu (tehdy ještě „Rozhlasu po drátě“) a úzce spolupracovala s dalšími redakcemi ve městě, především s Ostravským večerníkem a Ostravským kulturním měsíčníkem. Několik let také vedla tiskové centrum mezinárodního festivalu filmů o životním prostředí – Ekofilm Ostrava.

V naší organizaci působila osm let od roku 1997 až do odchodu do důchodu v roce 2004 jako pracovnice pro vztahy s veřejností. Díky svým dlouholetým novinářským zkušenostem a širokým kontaktům

iniciovala Marcela Lindertová ve Čtyřlístku (tehdy ještě Ústavu sociální péče pro mentálně postižené - ÚSP) řadu nových aktivit a pomáhala tak zároveň dotvářet pozitivní obraz organizace ve vztahu k veřejnosti. Navázala spolupráci s četnými ostravskými kulturními institucemi, v nichž jsme začali vystavovat výtvarné práce našich klientů. Stála například u zrodu naší mnohaleté spolupráce s Galeríí Ametyst Fakultní nemocnice Ostrava, organizovala první výstavy výtvarných prací klientů v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v Praze, spolupracovala s ostravskými divadly (z její iniciativy mj. vytvořili naši klienti 1000 papírových růží pro dnes již legendární inscenaci Národního divadla moravskoslezského „Romance pro křídlovku“), spolupracovala s Komorní scénou Aréna na tehdejších Přehlídkách dětské divadelní tvorby Arénka, kterých jsme se aktivně účastnili mnoho let a v návaznosti na ně organizovala v tomto divadle také výstavy výtvarných prací našich klientů nazvané Setkání. Což také dokumentuje její celoživotní zájem o divadlo, které bylo a zůstalo její velkou láskou.

Stála u zrodu prvních společenských plesů organizace, celostátní soutěže výtvarných prací lidí s mentálním postižením Beruška, spolu s manželi Benedíkovými byla v roce 1997 u vzniku Vánočního turnaje ve stolním tenisu, z něhož se stala dnes již neodmyslitelná sportovní tradice, spolupracovala s regionálními i celostátními médii – byla mimo jiné pravidelnou spolupracovnicí tehdejšího Zpravodaje sociálních služeb, vycházejícího v Praze, kde mohla plně uplatnit své vynikající žurnalistické schopnosti. Jako mnohaletá členka komise archivní, heraldické a letopisecké Rady města Ostravy a spolupracovnice Archivu města Ostravy, dobře chápala význam historie a uchování historické paměti, a proto začala zpracovávat ve formě „kalendářů“ každoroční události v naší organizaci. Když získal koncem devadesátých let ÚSP také svoji internetovou adresu, „kalendárium“ významných událostí v životě klientů i naší organizace, se stalo jejich nedílnou součástí.

Marcela Lindertová považovala svou práci i v tehdejší době ještě Ústavu sociální péče pro mentálně postižené vždy za své poslání i koníček. Měla ráda zdejší klienty a také oni měli velmi rádi ji pro její bezprostřednost a hlubokou empatii. Setkávala se s nimi pravidelně při přípravách a realizaci nejrůznějších společenských, kulturních anebo sportovních akcí, které organizovala. Řadu let také aktivně působila v odborové organizaci Čtyřlístku, kde se vždy snažila spolupracovat na tom, aby se dále zlepšovaly pracovní podmínky zaměstnanců.

„Nebyl jí lhostejný přístup zaměstnavatele k zaměstnancům, kteří v té době v sociálních službách pracovali. Zajímaly ji problémy, jež zažívali lidé všech profesí. Proto se zapojila do odborové práce. Téměř osm let pracovala ve výboru odborové organizace, z toho čtyři roky jako její předsedkyně. Řešila problematiku za pomoci vyššího odborového orgánu, s kolegy ve výboru, otevřeně, vždy s cílem podat pravdivé a přesné informace všem zúčastněným. Pravda jí byla nadevše. Těšila se velké důvěře zaměstnanců. Podílela se na přípravě mnoha akcí nejen pro ně, ale také pro jejich děti. Stala se mnohým členům odborů příkladem. Ještě letos na jaře řešila se současnou předsedkyní, zda jí plánovaná operace umožní zúčastnit se voleb, které se uskutečnily koncem června. Bohužel, už bez ní...“ vzpomíná na svou kolegyni předsedkyně naší odborové organizace, paní Bc. Dagmar Drobíková.

I po odchodu do důchodu Marcela Lindertová trvale udržovala blízký kontakt s organizací – jejími klienty i zaměstnanci. Zajímalo ji veškeré dění, a pokud jí to čas dovozoval, zúčastňovala se pravidelně nejen setkání našich bývalých zaměstnanců – seniorů, ale také nejrůznějších akcí, které jsme pořádali.

Ve Čtyřlístku zanechala „naše Marcelka“ bezesporu výraznou stopu. Zapsala se nejen do historie organizace, kterou ze všech sil propagovala a podílela se na jejích proměnách, ale také do srdcí všech lidí, kteří se s ní znali. Čest její památce.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

Vítáme mezi námi...

V uplynulém čtvrtletí jsme v naší organizaci přijali celkem sedm nových zaměstnanců, z toho v Domově Barevný svět dvě pracovnice v sociálních službách – paní **Janu Liduchovou** a **Zdeňku Mitýskovou**, v Domově Jandova nového kuchaře – skladníka, pana **Jiřího Trupla**, ve Stacionáři Třebovice novou pracovnicí v sociálních službách paní **Hanu Hajovskou** a také v Domově na Liščině přivítali ve svých řadách dvě nové pracovnice v sociálních službách – paní **Soňu Němcovou** a paní **Elišku Žebrákovou**. Na správě organizace působí od letošního dubna jako zásobovač provozně technického útvaru paní **Pavla Kubíčková**. Všem novým kolegyním a kolegům přejeme mnoho úspěchů na jejich pracovištích.

Blahopřání k životnímu jubileu

Blahopřejeme k významným životním jubileím, která v letních měsících oslaví tyto naše kolegyně: paní **Monika Huřová** z Domova Jandova, paní **Dana Ošťádalová** z Domova Barevný svět, paní **Dagmar Žižková** z Domova Barevný svět a paní **Mária Gulčíková** z Domova na Liščině, paní **Antonie Širochmanová** z Domova Barevný svět a paní **Anna Kusáková** z Domova na Liščině a pan **Pavel Facek** z provozně technického útvaru organizace. Přejeme hodně zdraví a životního elánu do dalších let!

Redakce

Letní inspirace do vaší kuchyně:

ŠVESTKOVÁ NUTELA

Suroviny:

2 kg švestek, 1 kg cukr krupice, 150 g kaka, 100 g mletých ořechů, 2 čokolády na vaření - nastrouhat, 1dcl rumu, 2 čokoládové pudinky (nemusejí být).

Postup:

Švestky omyjeme, vypeckujeme a vaříme do polokaše, poté rozmixujeme. Přidáme ostatní ingredience a vaříme mírně asi ½ hodiny. Teplou hmotu na nutelu ze švestek rozdělíme do čistých uzavíracích skleniček a sterilujeme přibližně 20 minut.

ANNA LIŠTVANOVÁ
Stacionář Třebovice

***Krásné léto
a ničím
nezkalené
zážitky
z dovolené Vám
přeje
redakce
časopisu
Zrcadlo!***